

Lise ten Holder:

'KNSB wil schaaktrainers beter ondersteunen'

September vorig jaar is Lise ten Holder gestart op het KNSB bondsbureau, als coördinator schoolschaak en opleidingen. Ze studeerde ontwikkelingspsychologie en heeft ruime ervaring in het onderwijs. Zo werkte ze twaalf jaar bij IMC Weekendschool Amsterdam Zuidoost waar ze aanvullend onderwijs organiseerde en ontwikkelde en gastdocenten begeleidde.

Lise: 'Op de weekendschool, die al tweeëntwintig jaar bestaat, kunnen jongeren met minder kansen ontdekken waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden. Elke zondag horen ze van gastdocenten over beroepen waar ze in hun omgeving misschien niet zo snel mee kennismaken. Die docenten zijn vrijwilligers en hebben vaak weinig ervaring met lesgeven. Mijn kennis over hoe je jongeren geboeid houdt, hoe je zorgt dat ze graag naar je luisteren, kan ik nu inzetten voor de schaaksport.'

Lise zocht een nieuwe baan als coördinator in het onderwijs, het liefst in Haarlem waar

ze woont. 'Ik ben zelf geen schaker, maar kwam deze mogelijkheid tegen. In mijn vorige werk heb ik weleens een schaakdocent ontmoet en mijn oudste zoon vindt schaken ook interessant. Hij is zes en erg leergierig. Ik heb nog twee zoons: van vier en één jaar.'

Kaderdocent als rolmodel

'Ik heb veel ideeën om de schaaktrainingen te verbeteren', vertelt Lise, 'Maar ik wil eerst de KNSB kaderdocenten goed leren kennen. Dat zijn voor mij heel belangrijke ambassadeurs van de schaaksport en een rolmodel voor de schaaktrainers die ze opleiden. Zelf

heb ik de cursus Trainer 1 gedaan in Amsterdam, bij Eddy Sibbing. Om zelf wat te leren, maar ook om te zien hoe deze kadercursus namens de KNSB wordt gegeven.'

Lise: 'Iedereen die vijf avonden aan kostbare tijd wil investeren om een betere schaaktrainer te worden, moeten we koesteren. Mijn hart gaat sneller kloppen als ik zie wat we de trainers kunnen leren. Ik denk dan ook aan de kinderen, die leren het beste als de schaakles leuk is. Zo werd ik blij van alle spelletjes die je op het schaakbord kunt doen, ook als kinderen nog niet alle stukken kennen.'

Orde houden?

Lise denkt dat docenten zich vaak machteloos voelen. 'Ze willen vooral veel kennis overdragen en stellen vragen over "orde houden". Daarmee bedoelen ze dat ze de kinderen stil willen krijgen. Ze denken aan hoe ze zelf hebben geleerd. Maar de kinderen van nu zeggen en vragen van alles. Ik denk dat sommige trainers dat lastig vinden. Het moderne onderwijs is gericht op samenwerken en zelf dingen uitzoeken en minder op een alwetende docent die voor de groep staat.'

'In de trainerscursussen kunnen we meer aandacht besteden aan de verschillende manieren van leren. Zorg voor afwisseling, met spelletjes en filmpjes. Gebruik actieve werkvormen. Laat kinderen elkaar ook helpen en samen iets uitzoeken. Als trainers op de club moet je ook samenwerken. Niet elke docent is overal goed in. Kijk wie je om hulp kunt vragen, waar ieders expertise ligt.'

Training in de buurt

Lise wil de KNSB opleidingen tot trainer en scheidsrechter beter laten aansluiten op de behoefte van clubleden en ouders die deze cursussen willen volgen. 'Vanuit het bondsbureau kunnen we schaakverenigingen hiermee helpen. Je kunt me altijd bellen om te overleggen. Als je vijf belangstellenden kent, helpen we om bij jou in de buurt een cursus te organiseren. Bij acht cursisten starten we.'

Lise denkt dat het goed werkt als nieuwe trainers een korte periode lesgeven en dan de cursus volgen. 'Zo weet je uit eigen ervaring

Lise ten Holder. (Foto: Alina l'Ami)

Bijeenkomst voor kaderdocenten. (Foto: Alina l'Ami)

waar je tegenaan loopt en wat je wilt leren. Als je jaren achtereen schaakles geeft, zonder dat je hiervoor tips hebt gekregen, doe je jezelf en de kinderen tekort. Wat je hebt geleerd kun je ook verder brengen. Plan een workshop of een bijpraat uurtje in op de clubavond. Dan hoeft niet iedereen op cursus.'

Lise ziet veel kansen om het schaken te verspreiden en vernieuwen. De KNSB wil

scholen zo goed mogelijk ondersteunen bij het organiseren van schaaklessen. Ze bekijken hoe dat het beste kan: 'Veel basisschooldocenten hebben het al erg druk. We bieden ze workshops en trainingen aan, maar het is nog afwachten of daar genoeg belangstelling voor is. Ik hoop er over een tijdje meer over te kunnen vertellen. En over vernieuwingen in het schaakonderwijs: laatst zag ik op YouTube de schaakvlog van Erwin en

Max. Die is leuk en leerzaam!'

Op Schaken.nl vind je meer informatie over de kadercursussen. In februari zijn in Zwaag (NH) en Amsterdam cursussen Schaaktrainer 1 gestart. In jouw omgeving een trainers- of scheidrechtscursus organiseren? Andere vragen over schaaktraining of schoolschaak? Bel Lise ten Holder op nummer: 06-23771078 of mail: ltholder@schaakbond.nl

Schaakvlog van Erwin en Max

Het schaakvlog van vader Erwin en zoon Max is te vinden op Youtube. Ze vloggen over schaken en hebben al een heel aantal filmpjes gemaakt samen met vrienden van Max. In korte filmpjes behandelen ze allerlei onderwerpen zoals mat achter de paaltjes, of mat zetten met twee torens (dat noemen ze overigens 'maaien' – kijk naar het vlog en je snapt waarom). Heb je zin om een paar filmpjes te kijken? Of wil je je abonneren op het vlog? Als je googelt met de zoektermen 'schaakvlog', 'Erwin' en 'Max' dan kom je er vanzelf.

Een paar vragen voor vader Erwin:

Waarom zijn jullie hiermee begonnen?

Het doel is tweeledig: aan de ene kant laten we zien hoeveel plezier kinderen hebben met schaken. En aan de andere kant leren we de kijkers een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld hoe ze schaakmat kunnen zetten met een dame. De vlogs zijn daarom ook bruikbaar in de (school) schaak trainingen, bijvoorbeeld als korte instruc-

tievideo die de kinderen later kunnen naspelen.

Hoe zien jullie de verbinding met scholen?

Scholen uit het hele land kunnen helpen met de volgende opname. Dat kan door een volgend onderwerp aan te dragen. Of door de makers van het vlog ter plaatse te laten langskomen en een video op te nemen met de kinderen uit uw groep (dit laatste kunnen we doen als er een sponsor is).

Voor wie is het schaakvlog bedoeld?

Het kanaal is bedoeld voor kinderen die de regels van het spel net kennen. Deze kinderen volgen schaakles op school of bij een schaakclub. Ook kunnen trainers de video's gebruiken bij hun lessen.

Voor de echte beginners zijn er al veel instructievideo's gemaakt, waarvan je linkjes kunt vinden in de playlist op het kanaal.

Wil je reageren? – dat kan!

Mocht je zelf schaaktraining geven, laat ons dan even weten wat je ervan vindt. In de comments op youtube, of via de mail: schaakvlog@gmail.com

Als je trouwens ideeën hebt voor onderwerpen dan mag je de schaakvloggers ook gerust mailen!